

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Житомирський державний університет імені Івана Франка

Олександр ЛАВРИК

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ

**для самоконтролю з оволодіння здобувачами вищої освіти
спеціальності 014 Середня освіта предметної спеціальності**

014.07 Середня освіта (Географія)

освітньої компоненти

«ОСНОВИ ЛАНДШАФТОЗНАВСТВА ТА БІОГЕОГРАФІЯ»

Житомир – 2021

Рекомендовано до друку рішенням вченої ради Житомирського державного університету імені Івана Франка (протокол №17 від 24.09.2021 року)

Рецензенти:

Воловик Володимир, доктор географічних наук, професор кафедри географії Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

Кравцова Ірина, кандидат географічних наук, доцент кафедри географії та методики її навчання Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Гарбар Олександр, доктор біологічних наук, професор, завідувач кафедри екології та географії Житомирського державного університету імені Івана Франка.

Л-13 Лаврик О.

Тестові завдання для самоконтролю з оволодіння здобувачами вищої освіти спеціальності 014 Середня освіта предметної спеціальності 014.07 Середня освіта (Географія) освітньої компоненти «Основи ландшафтознавства та біогеографія». – Житомир, 2021. – 31 с.

Тестові завдання розроблено для самоконтролю з оволодіння здобувачами вищої освіти освітньою компонентою «Основи ландшафтознавства та біогеографія» у відповідності з діючою навчальною програмою і побудовано за принципом програмованої перевірки знань з усіх тем курсу, що дозволяє визначити рівень засвоєння теоретичного матеріалу.

Посібник призначений для здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою «Середня освіта (Географія)».

УДК 911.2+574(075.8)

© Лаврик О., 2021

© Житомирський державний університет імені Івана Франка, 2021

ЗМІСТ

Вступ.....	4
Тестові завдання до модуля 1	
«ЛАНДШАФТОЗНАВСТВО ЯК НАУКА».....	5
Тестові завдання до модуля 2	
«ПРИКЛАДНЕ ЗНАЧЕННЯ ЛАНДШАФТОЗНАВСТВА».....	13
Тестові завдання до модуля 3	
«БІОГЕОГРАФІЯ».....	21
Список використаних джерел.....	30

ВСТУП

Тестові завдання з нормативної освітньої компоненти «Основи ландшафтознавства та біогеографія» розроблені для самостійної та індивідуальної роботи студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 01 Освіта / Педагогіка, спеціальності 014 Середня освіта, предметної спеціальності 014.07 Середня освіта (Географія). Вони спрямовані на підвищення якості підготовки фахівців під час освітнього процесу при підготовці до практичних занять.

Предметом вивчення освітньої компоненти «Основи ландшафтознавства та біогеографія» є властивості ландшафтної сфери Землі і закономірності географічного поширення й динаміки організмів та їх спільнот у залежності від умов географічного середовища.

Метою вивчення освітньої компоненти «Основи ландшафтознавства та біогеографія» є формування у здобувачів вищої освіти уявлення про нерозривну єдність усіх геокомпонентів ландшафтної сфери і закономірності географічного поширення організмів та їх угруповань на планеті Земля.

Тестові завдання розроблено у відповідності з діючою навчальною програмою та побудовано за принципом програмованого контролю знань з усіх тем курсу, що дозволяє перевірити, наскільки повно засвоєний матеріал здобувачами вищої освіти. Кожен модуль нараховує 50 завдань, до кожного з яких пропонується 4 варіанти відповіді. Лише 1 варіант відповіді є вірним.

Запропоновані методичні рекомендації доречно використовувати як при вивченні нового матеріалу, так під час підсумкового модульного контролю для перевірки знань, умінь та навичок здобувачів вищої освіти.

Тестові завдання до модуля 1
«ЛАНДШАФТОЗНАВСТВО ЯК НАУКА»

Виконайте завдання, зазначивши лише один варіант відповіді:

1. Що у перекладі з німецької означає термін «ландшафт»?
 - а. краєвид
 - б. парк
 - в. водний простір
 - г. батьківщина

2. Хто вперше використав термін «ландшафт» у значенні географічного регіону?
 - а. В.І. Вернадський
 - б. Г. Гоммейєр
 - в. Ф.М. Мільков
 - г. К. Ріттер

3. Як називалася праця А. фон Гумбольдта, у якій він порівняв ландшафти Південної Америки та Азії?
 - а. «Ландшафти»
 - б. «Космос»
 - в. «Картини природи»
 - г. «Географія рослин»

4. Хто вперше запропонував термін «ландшафтознавство»?
 - а. Ф.М. Мільков
 - б. А. фон Гумбольдт і Г. Гоммейєр
 - в. Ф. Ріхтгофен
 - г. О. Опель і І. Віммер

5. Який науковець назвав головним об'єктом вивчення фізичної географії не окремі предмети і явища, а їх географічні поєднання або комплекси?
 - а. Л.С. Берг
 - б. А.О. Григор'єв
 - в. А.М. Краснов
 - г. П.Г. Шищенко

6. Хто вперше запропонував фізико-географічне районування за комплексом природних ознак?
 - а. Г.І. Танфільєв
 - б. А. фон Гумбольдт
 - в. Г. Гоммейєр
 - г. Ф. Ріхтгофен

7. Який географ написав перший підручник в Україні з ландшафтної екології?
- а. М.Д. Гродзинський
 - б. О.М. Маринич
 - в. П.Г. Шищенко
 - г. В.М. Петлін
8. Який підхід був покладений в основу вчення про культурні ландшафти?
- а. синергетичний
 - б. ноосферологічний
 - в. пасіонарний
 - г. системний
9. Який підхід дослідження ландшафтів ґрунтується на вивченні просторової дискретності утворень, яким притаманні властивості геометричної подібності?
- а. синергетичний
 - б. ноосферологічний
 - в. пасіонарний
 - г. фрактальний
10. Хто розробив вчення про антропогенні ландшафти?
- а. Л.С. Берг
 - б. О.М. Маринич
 - в. Ф.М. Мільков
 - г. В.М. Петлін
11. Що є об'єктом дослідження ландшафтознавства?
- а. географічний ландшафт
 - б. певна територія
 - в. материки і океани
 - г. геокомпоненти
12. Який ґрунтознавець був основоположником вчення про ландшафти?
- а. Г.І. Висоцький
 - б. В.В. Докучаєв
 - в. Л.С. Берг
 - г. А.О. Григор'єв
13. Якого рівня організації ландшафтних комплексів Землі не існує?
- а. планетарний
 - б. регіональний
 - в. локальний
 - г. галактичний
14. Який ранг ПТК є найнижчим?
- а. фація

- б. урочище
- в. місцевість
- г. ландшафт

15. Хто ввів термін «геосистема» у ландшафтознавство?

- а. М.А. Солнцев
- б. С.В. Калесник
- в. В.Б. Сочава
- г. А.Г. Ісаченко

16. Чим відрізняється екосистема від ландшафту?

- а. наявністю або відсутністю у їх складі живих організмів
- б. моноцентричністю і поліцентричністю
- в. нічим не відрізняються, це ідентичні поняття
- г. для екосистеми простір і територія не мають вирішального значення, для ландшафту – навпаки

17. Як називається властивість ландшафту змінюватися у часі?

- а. просторовість
- б. впорядкованість
- в. динамічність
- г. фізіономічність

18. Як називається властивість, яка полягає у наявності таких характеристик ландшафту, які залишаються незмінними при його перетвореннях?

- а. просторовість
- б. впорядкованість
- в. динамічність
- г. інваріантність

19. Який ландшафтний комплекс займає найвище місце в ієрархії?

- а. географічна оболонка
- б. ландшафтна фація
- в. урочище
- г. місцевість

20. Як називається здатність ландшафтів змінюватися?

- а. впорядкованість
- б. еволюційність
- в. динамічність
- г. інваріантність

21. Ландшафтні комплекси якого організаційного рівня вивчає ландшафтознавство?

- а. структури галактичного рівня

- б. структури планетарного рівня
- в. структури регіонального рівня
- г. структури локального рівня

22. Який розділ ландшафтознавства займається проблемами змін ландшафтів у часі?

- а. прикладне ландшафтознавство
- б. топічне ландшафтознавство
- в. динамічне ландшафтознавство
- г. хоричне ландшафтознавство

23. Який розділ ландшафтознавства зорієнтований на вирішення проблем практичного характеру?

- а. прикладне ландшафтознавство
- б. топічне ландшафтознавство
- в. геофізика ландшафтів
- г. хоричне ландшафтознавство

24. Що не є геокомпонентом ландшафту?

- а. ґрунти
- б. гірські породи
- в. вода
- г. популяції

25. Яке трактування засвідчує, що ландшафт є синонімом ландшафтного комплексу будь-якого таксономічного рангу?

- а. загальне
- б. типологічне
- в. індивідуальне
- г. історичне

26. Який розділ ландшафтознавства вивчає фації?

- а. динаміка ландшафтів
- б. систематика ландшафтів
- в. морфологія ландшафтів
- г. прикладні дослідження ландшафтів

27. Що є одним з геокомпонентів ландшафту?

- а. мікроклімат
- б. структура
- в. властивість
- г. закономірність

28. У яку систему поєднуються фації?

- а. фізико-географічна зона

- б. місцевість
- в. урочище
- г. ландшафтна сфера

29. Що є найбільшою морфологічною частиною ландшафту?

- а. фація
- б. місцевість
- в. урочище
- г. ландшафтна сфера

30. Який таксон не входить до типологічної класифікації ландшафтів?

- а. інваріант ландшафтів
- б. система ландшафтів
- в. підсистема ландшафтів
- г. клас ландшафтів

31. Який таксон входить до типологічної класифікації ландшафтів?

- а. підклас ландшафтів
- б. об'єднання ландшафтів
- в. ландшафтна зона
- г. ландшафтна провінція

32. Який таксон входить до регіональної класифікації ландшафтів?

- а. рід ландшафтів
- б. відділ ландшафтів
- в. вид ландшафтів
- г. ландшафтний район

33. Які ландшафти виокремлюють за приналежністю до великих геоструктур?

- а. ландшафтні країни
- б. ландшафтні зони
- в. ландшафтні провінції
- г. ландшафтні області

34. Які ландшафти виокремлюють за співвідношенням тепла і вологи?

- а. ландшафтні країни
- б. ландшафтні зони
- в. ландшафтні провінції
- г. ландшафтні області

35. Які ландшафти виокремлюють як частину зони за ступенем континентальності клімату у зв'язку з віддаленістю від Світового океану?

- а. ландшафтні країни
- б. ландшафтні підзони
- в. ландшафтні краї

г. ландшафтні області

36. Що називають сукупністю процесів переміщення, обміну і трансформації речовини та енергії всередині ландшафтного комплексу?

- а. функціонування ландшафтів
- б. деградація ландшафтів
- в. динаміка ландшафтів
- г. розвиток ландшафтів

37. Що є основним джерелом енергії у ландшафтному комплексі?

- а. сонячна радіація
- б. біота
- в. вулкани
- г. вода

38. Які організми у ході біогенного колообігу утворюють органічну речовину з неорганічної?

- а. консументи I порядку
- б. консументи II порядку
- в. продуценти
- г. редуценти

39. Які організми у ході біогенного колообігу розкладають органічні речовини до неорганічних?

- а. консументи I порядку
- б. консументи II порядку
- в. продуценти
- г. редуценти

40. Які групи організмів є фітофагами?

- а. консументи I порядку
- б. консументи II порядку
- в. продуценти
- г. редуценти

41. Які групи організмів є зоофагами?

- а. консументи I порядку
- б. консументи II порядку
- в. продуценти
- г. редуценти

42. До якої класифікації антропогенних ландшафтів належать белігеративні ландшафти?

- а. класифікація за походженням
- б. класифікація за видом господарської діяльності

- в. класифікація за ступенем господарської цінності та бонітетом
- г. класифікація за ступенем зміни у порівнянні з вихідним станом

43. До якої класифікації антропогенних ландшафтів належать слабо змінені ландшафти?

- а. класифікація за походженням
- б. класифікація за видом господарської діяльності
- в. класифікація за ступенем господарської цінності та бонітетом
- г. класифікація за ступенем зміни у порівнянні з вихідним станом

44. До якої класифікації антропогенних ландшафтів належать акультурні ландшафти?

- а. класифікація за походженням
- б. класифікація за видом господарської діяльності
- в. класифікація за ступенем господарської цінності та бонітетом
- г. класифікація за ступенем зміни у порівнянні з вихідним станом

45. До якої класифікації антропогенних ландшафтів належать техногенні ландшафти?

- а. класифікація за походженням
- б. класифікація за видом господарської діяльності
- в. класифікація за ступенем господарської цінності та бонітетом
- г. класифікація за ступенем зміни у порівнянні з вихідним станом

46. До якого класу антропогенних ландшафтів належать терикони?

- а. водогосподарські
- б. рекреаційні
- в. лісogосподарські
- г. промислові

47. До якого класу антропогенних ландшафтів належать міста?

- а. дорожні
- б. белігеративні
- в. селитебні
- г. сільськогосподарські

48. До якого класу антропогенних ландшафтів належать канали?

- а. рекреаційні
- б. дорожні
- в. водогосподарські
- г. белігеративні

49. До якого класу належать ландшафти на місці вирубаного лісу?

- а. техногенні
- б. підсічні

- в. орні
- г. пірогенні

50. Як називається відрізок часу, від початку і до кінця якого ландшафт функціонує в умовах однієї структури?

- а. стан ландшафту
- б. вік ландшафту
- в. структура ландшафту
- г. функціонування ландшафту

Тестові завдання до модуля 2
«ПРИКЛАДНЕ ЗНАЧЕННЯ ЛАНДШАФТОЗНАВСТВА»

Виконайте завдання, зазначивши лише один варіант відповіді:

1. Як називається галузь ландшафтознавства, яка досліджує ландшафтні комплекси, що функціонували у минулі історичні епохи?
 - а. антропогенне ландшафтознавство
 - б. палеоландшафтознавство
 - в. історичне ландшафтознавство
 - г. урбаністичне ландшафтознавство

2. Як називається галузь ландшафтознавства, яка досліджує водні ландшафтні комплекси?
 - а. ландшафтознавство гірських країн
 - б. палеоландшафтознавство
 - в. аквальне ландшафтознавство
 - г. урбаністичне ландшафтознавство

3. Як називається галузь ландшафтознавства, яка досліджує гірські ландшафтні комплекси?
 - а. ландшафтознавство гірських країн
 - б. історичне ландшафтознавство
 - в. аквальне ландшафтознавство
 - г. урбаністичне ландшафтознавство

4. Як називається галузь ландшафтознавства, яка досліджує зміни ландшафтних комплексів за час після появи *Homo sapiens*?
 - а. антропогенне ландшафтознавство
 - б. палеоландшафтознавство
 - в. історичне ландшафтознавство
 - г. урбаністичне ландшафтознавство

5. Як називається галузь ландшафтознавства, яка досліджує зміни ландшафтних комплексів, зумовлені господарською діяльністю людини?
 - а. антропогенне ландшафтознавство
 - б. аквальне ландшафтознавство
 - в. історичне ландшафтознавство
 - г. урбаністичне ландшафтознавство

6. Як називається галузь ландшафтознавства, яка досліджує ландшафтні комплекси, що сформувалися внаслідок розвитку великих міст і збільшення кількості міського населення?
 - а. інженерне ландшафтознавство
 - б. антропогенне ландшафтознавство

- в. історичне ландшафтознавство
- г. урбаністичне ландшафтознавство

7. Як називається наукова галузь, яка вивчає використання у ландшафтознавстві екологічного підходу для дослідження наслідків господарської діяльності людини, що є негативними для живих організмів?

- а. антропогенне ландшафтознавство
- б. етнокультурне ландшафтознавство
- в. ландшафтна екологія
- г. урбаністичне ландшафтознавство

8. Як називається наукова галузь, яка використовує методи космічного зондування Землі при дослідженні ландшафтів?

- а. антропогенне ландшафтознавство
- б. космічне ландшафтознавство
- в. історичне ландшафтознавство
- г. техногенне ландшафтознавство

9. Як називається наукова галузь, яка вивчає фізичні процеси функціонування, які відбуваються у ландшафтних комплексах?

- а. аквальне ландшафтознавство
- б. геохімія ландшафтів
- в. геофізика ландшафтів
- г. техногенне ландшафтознавство

10. Як називається наукова галузь, яка вивчає хімічні процеси у ландшафтних комплексах?

- а. антропогенне ландшафтознавство
- б. геохімія ландшафтів
- в. геофізика ландшафтів
- г. прикладне ландшафтознавство

11. До якого класу ландшафтів відносяться прибережні смуги берегової зони морів і океанів, що затоплюються водами під час припливів?

- а. річкові ландшафти
- б. озерні ландшафти
- в. земноводні (літоральні) ландшафти
- г. підводні ландшафти

12. Які ландшафти розташовуються на береговій відмілині морів з відмітками глибин до 200 м?

- а. водноповерхові ландшафти
- б. мілководні ландшафти
- в. земноводні (літоральні) ландшафти
- г. підводні ландшафти

13. Які ландшафти формуються у межах верхнього шару води потужністю до 200 м (нижньої межі фотосинтезу)?
- а. водноповерхові ландшафти
 - б. річкові ландшафти
 - в. земноводні (літоральні) ландшафти
 - г. підводні ландшафти
14. Назвіть ландшафти, до яких належать русла річок з прісним характером води.
- а. річкові ландшафти
 - б. озерні ландшафти
 - в. земноводні (літоральні) ландшафти
 - г. водноповерхові ландшафти
15. Які ландшафти формуються в океанах і морях на глибинах понад 200 м і нижче?
- а. водноповерхові ландшафти
 - б. річкові ландшафти
 - в. земноводні (літоральні) ландшафти
 - г. підводні ландшафти
16. Як називаються ділянки акваторії, що сформувалися у межах однієї мезорельєфу дна водойми?
- а. аквальна фація
 - б. аквальне урочище
 - в. аквальна місцевість
 - г. аквальний район
17. Як називаються елементарні ландшафтні комплекси, які займають одну форму мікрорельєфу дна водойми або водного потоку?
- а. аквальна фація
 - б. аквальне урочище
 - в. аквальна місцевість
 - г. аквальний район
18. Якого ландшафтного поясу немає в Українських Карпатах?
- а. низькогірний буковий
 - б. середньогірний смерековий
 - в. субальпійський чагарниково-лучний
 - г. пояс вічних снігів і льодовиків
19. Як називається низка літологічно однорідних урочищ в межах однієї висотної місцевості?
- а. урочище

- б. стрія
- в. місцевість
- г. сектор

20. Як називається вертикальний ряд сполучених висотних місцевостей, які розвиваються в умовах однієї макроекспозиції?

- а. урочище
- б. стрія
- в. місцевість
- г. сектор

21. Що є об'єктом вивчення антропогенного ландшафтознавства?

- а. географічна оболонка
- б. техносфера
- в. ландшафтна сфера
- г. ландшафтно-технічні системи різного рівня

22. Об'єктом вивчення якої наукової галузі є палеоландшафтні пам'ятки і сліди давніх географічних процесів?

- а. антропогенне ландшафтознавство
- б. палеоландшафтознавство
- в. геофізика ландшафтів
- г. історичне ландшафтознавство

23. Який метод полягає у визначенні за давніми спорами та пилом рослин особливостей клімату у межах окремих ландшафтів?

- а. дослідження архівних джерел
- б. спорово-пилковий аналіз
- в. дендрохронологія
- г. польове дослідження реліктів

24. Який метод полягає у дослідженні ландшафтів за чітко визначеними проміжками часу?

- а. дослідження архівних джерел
- б. метод «історичного зрізу»
- в. дендрохронологія
- г. дослідження пам'яток матеріальної культури

25. На якому рівні проводять дослідження власне антропогенних ландшафтів?

- а. ландшафтний рівень
- б. географічний рівень
- в. геотехнічний рівень
- г. космічний рівень

26. На якому рівні проводять дослідження ландшафтно-інженерних систем?

- а. ландшафтний рівень
- б. географічний рівень
- в. геотехнічний рівень
- г. космічний рівень

27. На якому рівні проводять дослідження ландшафтно-техногенних систем?

- а. ландшафтний рівень
- б. географічний рівень
- в. геотехнічний рівень
- г. космічний рівень

28. Яка підсистема не входить до складу урбанізованого ландшафту?

- а. природна підсистема
- б. система «Земля – Місяць»
- в. техногенна підсистема
- г. соціальна підсистема

29. З якою іншою наукою часто ідентифікують ландшафтну екологію?

- а. екосистемологія
- б. геоекологія
- в. антропогенне ландшафтознавство
- г. неоекологія

30. Який основний метод використовують у геофізичних дослідженнях?

- а. польовий метод
- б. дендрохронологія
- в. математичне моделювання
- г. метод балансів

31. Які хімічні елементи утворюють основну масу гірських порід, ґрунтів, вод та організмів і називаються головними?

- а. O, Si, Al, Fe, Ca, Na, K, Mg
- б. H, C, O
- в. Au, Ag, Pt, Ti, Zr, Pb, U, At
- г. P, S, Cl, As

32. До якого виду міграції хімічних елементів відносять розсипи, вітрову та водну ерозію?

- а. фізико-хімічна міграція
- б. механічна міграція
- в. біогенна міграція
- г. техногенна міграція

33. До якого виду міграції хімічних елементів відносять розчинення, осадження, сорбцію?

- а. біогенна міграція
- б. фізико-хімічна міграція
- в. механічна міграція
- г. техногенна міграція

34. До якого виду міграції хімічних елементів відносять перетворення речовин унаслідок життєдіяльності біоти?

- а. техногенна міграція
- б. імміграція
- в. механічна міграція
- г. біогенна міграція

35. До якого виду міграції відносять переміщення, концентрацію та розсіювання хімічних елементів внаслідок господарської діяльності людини?

- а. біогенна міграція
- б. еміграція
- в. механічна міграція
- г. техногенна міграція

36. Як називаються геохімічні ландшафти, які розташовані на вододілах і характеризуються глибоким заляганням ґрунтових вод?

- а. супераквальні
- б. субаквальні
- в. транселювіальні
- г. елювіальні

37. Як називаються геохімічні ландшафти, які займають знижені елементи рельєфу і характеризуються близьким заляганням ґрунтових вод?

- а. елювіальні
- б. супераквальні
- в. субаквальні
- г. транселювіальні

38. Як називаються геохімічні ландшафти, які формуються у днищах річок, озер і зоні шельфу?

- а. водні
- б. субаквальні
- в. транселювіальні
- г. елювіальні

39. Як називаються геохімічні ландшафти, де відбувається переважно транспортування хімічних елементів?

- а. елювіальні
- б. супераквальні
- в. субаквальні

г. транселювіальні

40. Як називається ділянка, на якій різко зменшується міграція хімічних елементів на короткій відстані, що призводить до їх значної концентрації?

- а. западина
- б. геохімічний бар'єр
- в. підніжжя схилу
- г. демаркаційна лінія

41. Виявлення ступеня сприятливості ландшафтних умов для ведення сільського господарства – це мета ...

- а. рекреаційно-ландшафтознавчих досліджень
- б. агроландшафтознавчих досліджень
- в. досліджень радіаційних ландшафтів
- г. медико-ландшафтознавчих досліджень

42. Що у перекладі з латинської мови означає слово «*melioratio*»?

- а. осушення
- б. зволоження
- в. поліпшення
- г. знищення

43. До якого виду меліорацій відносяться промивка засолених ґрунтів, вапнування кислих ґрунтів, гіпсування солонців, окислювання лужних ґрунтів?

- а. гідротехнічна меліорація
- б. геохімічна меліорація
- в. фізична меліорація
- г. біологічна меліорація

44. До якого виду меліорацій відносяться осушення, зрошення або обводнення території?

- а. гідротехнічна меліорація
- б. геохімічна меліорація
- в. фізична меліорація
- г. біологічна меліорація

45. Як називаються систематичні спостереження за екологічним станом ландшафтних комплексів з метою контролю негативних змін природного середовища?

- а. дистанційне зондування Землі
- б. ландшафтний прогноз
- в. ландшафтне планування
- г. екологічний ландшафтознавчий моніторинг

46. Передбачення стану конкретного ландшафту через певний проміжок часу – це мета ...
- а. рекреаційно-ландшафтознавчих досліджень
 - б. агроландшафтознавчих досліджень
 - в. ландшафтного прогнозування
 - г. медико-ландшафтознавчих досліджень
47. Як називається метод прогнозування стану ландшафтів на моделях шляхом їхнього спрощеного імітування?
- а. метод ланцюгових реакцій
 - б. моделювання
 - в. екстраполяція
 - г. метод географічних аналогів
48. Як називаються ландшафти, які призначені для відновлення фізичних сил і морального стану людини?
- а. радіаційні ландшафти
 - б. річкові ландшафти
 - в. рекреаційні ландшафти
 - г. селитебні ландшафти
49. Як називається за Ф.М. Мільковим *«різновид антропогенного ландшафту, який створений людиною свідомо, шляхом зміни природного ландшафту у потрібному напрямі для господарських потреб»*?
- а. змінений ландшафт
 - б. культурний ландшафт
 - в. промисловий ландшафт
 - г. техногенний ландшафт
50. Який науковець запропонував (ландшафтно-географічну) теорію етносу?
- а. А.Г. Ісаченко
 - б. Л.М. Гумільов
 - в. В.В. Докучаєв
 - г. Л.С. Берг

Тестові завдання до модуля 3 «БІОГЕОГРАФІЯ»

Виконайте завдання, зазначивши лише один варіант відповіді:

1. Як називається частина земної поверхні, на якій постійно зустрічаються популяції певного виду організмів, які входять у таксономічні категорії вищого рангу (роди та родини)?
 - а. біосфера
 - б. біогеоценоз
 - в. біом
 - г. географічний ареал
2. Як називають рослини і тварини, які мешкають не менше ніж на трьох материках?
 - а. релікти
 - б. космополіти
 - в. ендеміки
 - г. «червонокнижні види»
3. Який науковий підхід з'ясовує причини просторового поширення організмів і їх спільнот, а також склад та структуру органічного світу як конкретних регіонів, так і земної кулі у цілому?
 - а. казуальний
 - б. інвентаризаційний
 - в. порівняльно-регіональний
 - г. історичний
4. Як називається сукупність видів рослин, яка була історично сформована у певному географічному просторі або зростала на певній території у минулі геологічні епохи?
 - а. рослинний покрив
 - б. флора
 - в. біота
 - г. фітоценоз
5. Як називається сукупність рослин і тварин, які населяють певну ділянку суші або водоймища і характеризуються певними взаємовідносинами один з одним та абіотичними чинниками середовища?
 - а. популяція
 - б. біом
 - в. біогеоценоз
 - г. біоценоз

6. Який науковець довів, що виникнення і відмирання видів – це природні процеси і їх причина полягає у природньому відборі?
- а. К. Линней
 - б. Ч. Дарвін
 - в. А. фон Гумбольдт
 - г. Ж.Б. Ламарк
7. Який науковець розробив вчення про центри походження культурних рослин?
- а. А.Г. Воронов
 - б. В.І. Вернадський
 - в. Л.С. Берг
 - г. М.І. Вавилов
8. Який тип ареалу виникає при зміні умов існування виду (з'являються гірські системи, змінюється клімат тощо)?
- а. простий ареал
 - б. складний ареал
 - в. суцільний ареал
 - г. розірваний ареал
9. Який тип ареалу є характерним для видів, які мають обмежену територію поширення?
- а. вузьколокальний ареал
 - б. локальний ареал
 - в. субрегіональний ареал
 - г. регіональний ареал
10. Як називають рослини і тварини, які знаходяться у родинних стосунках з іншими представниками місцевої флори та фауни, а обмеженість ареалу пов'язана з їх молодим походженням?
- а. палеоендеміки
 - б. релікти
 - в. неоендеміки
 - г. космополіти
11. Які материки або їх частини займає Голарктика?
- а. Євразія, Північна Америка, Північна Африка
 - б. Південна Америка, Південна Африка і Австралія
 - в. Південна Америка і Антарктида
 - г. Південна Африка і Антарктида
12. Яку частину земної кулі займає Палеотропічне флористичне царство?
- а. тропічну частину Східної півкулі та усіх тропічних островів Тихого океану

- б. тропічну частину Західної півкулі
 - в. Північну півкулю
 - г. Південну півкулю
13. Як називається найменше флористичне царство?
- а. Голарктичне
 - б. Капське
 - в. Палеотропічне
 - г. Бореальне
14. В Австралійському флористичному царстві зустрічаються:
- а. акації, евкаліпти, казуарини
 - б. ялини, сосни, кедри
 - в. карликова береза і карликова верба
 - г. верба, береза, дуб
15. Де знаходиться Неотропічне флористичне царство?
- а. у Північній півкулі за межами полярного кола
 - б. у Південній півкулі в районі південного тропіка
 - в. у Західній півкулі між тропіками
 - г. у Східній півкулі
16. Які тварини домінують у фауністичному царстві Нотогея?
- а. плазуни
 - б. амфібії
 - в. сумчасті
 - г. плацентарні
17. Де розташовується біом Тундра на материках і островах?
- а. у західній частині
 - б. у східній частині
 - в. у північній частині
 - г. у південній частині
18. Які типи лісів виокремлюються у холодно помірному кліматі?
- а. бореальні ліси
 - б. широколисті ліси
 - в. савани і рідколісся
 - г. скреб
19. Які породи у Північній Америці формують хвойні ліси?
- а. ялиця Дугласа, сосна Банкса, ялівець віргінський
 - б. сосна кримська, ялина європейська, кедр сибірський
 - в. модрина даурська, модрина камчатська, ялина Саянська
 - г. смерека, ялиця, ялівець козацький

20. Назвіть основні породоформуючі види широколистих лісів Західної Європи
- а. дуб монгольський, горіх маньчжурський, в'яз приморський
 - б. дуб пухнастий, бук, клен, каштан
 - в. карликова береза, карликова верба
 - г. верба, береза, дуб північний
21. Як у Північній Америці називають степи?
- а. пампаси
 - б. савана
 - в. прерія
 - г. гілея
22. Які тварини характерні для прерій Північної Америки?
- а. лось, ведмідь, рись, олень
 - б. олень-вапіті, бізон, вилорога антилопа, лугова собака
 - в. вовк, заєць, лисиця, олень
 - г. шакал, сайгак, хом'як, ховрах
23. Де знаходиться «Долина смерті»?
- а. тропічна пустеля Африки
 - б. субтропічні і тропічні пустелі Австралії
 - в. льодова пустеля Антарктиди
 - г. субтропічна пустеля Північної Америки
24. Як називається тропічний біом з домінуванням трав'янистої життєвої форми та участю в екосистемах чагарників?
- а. пампаси
 - б. савана
 - в. прерія
 - г. гілея
25. Які тварини є характерними для саван?
- а. бізон, вилорога антилопа, собака динго
 - б. бурий ведмідь, олень європейський, білка звичайна, лисиця звичайна
 - в. слон, гіпопотам, жираф, лев, зебра
 - г. вовк, заєць, лисиця, олень
26. Як називаються тропічні й субтропічні степові екосистеми Південної Америки (території сучасних Бразилії, Уругваю і Парагваю)?
- а. льянос
 - б. кампос
 - в. мескітос
 - г. пампаси

27. Як називають різновид високотравних саван, які займають велику область рівнин у районі річки Оріноко (сучасна Венесуела)?

- а. льянос
- б. кампос
- в. джунглі
- г. пампаси

28. Як у Мексиці називають збіднілі на рослинність кактусові савани?

- а. льянос
- б. кампос
- в. мескітос
- г. прерії

29. Як називаються розріджені зарості низькорослих вічнозелених ксерофітних чагарників?

- а. скреб
- б. шибляк
- в. маквіс
- г. гарига

30. Як називають вічнозелені екваторіальні і тропічні ліси з добовим ритмом зволоження?

- а. маквіс
- б. листопадні ліси
- в. мангри
- г. гілея

31. Як називають вологі екваторіальні ліси у Південній Америці?

- а. маквіс
- б. джунглі
- в. сельва
- г. мангри

32. Як називаються вічнозелені листяні ліси, які зростають у приливно-відливної смузі морських узбереж і гирл річок?

- а. джунглі
- б. листопадні ліси
- в. мангри
- г. гілея

33. Як називаються зарості вічнозелених твердолистих і колючих чагарників у посушливих субтропічних регіонах (регіон Середземномор'я)?

- а. скреб
- б. шибляк
- в. маквіс

г. гарига

34. Як називають ділянки терас долин річок на території Середньої і Центральної Азії, які затоплюються під час паводків і повеней?

- а. маквіс
- б. листопадні ліси
- в. мангри
- г. тугаї

35. Які види тварин є характерними для Бореально-Тихоокеанської області Світового океану?

- а. синій кит, морська каракатиця, морж
- б. сахалінський осетер, тихоокеанський кальмар, камчатський краб
- в. камбала, тріска, скумбрія
- г. морський заєць, акула, нарвал

36. Що є однією з причин значної кількості нелітаючих птахів і комах на материкових островах?

- а. вплив кліматичних чинників
- б. відсутність природних ворогів
- в. зручний для проживання рельєф
- г. географічне розташування острова

37. Як називається спосіб заселення океанічних островів організмами за допомогою морських течій?

- а. антропохорія
- б. зоохорія
- в. анемохорія
- г. гідрохорія

38. Що є результатом обмеженої чисельності популяцій острівної біоти та її ізоляваності від материка?

- а. асиміляція з іншими видами і утворення міжвидових гібридів
- б. швидке зникнення видів
- в. міграція окремих представників на материк
- г. інтенсивне розмноження видів

39. Які види характерні для Арктичної області Світового океану?

- а. камбала, тріска, скумбрія
- б. дельфін, японський кит, морський котик
- в. морський огірок, акула, нарвал
- г. морський заєць, нерпа, морж, сайга

40. Які види зустрічаються у тропічних областях Світового океану?

- а. морський огірок, акула, нарвал

- б. оселедцева акула, тріска, морський оселедець
- в. синій кит, морська каракатиця, морж
- г. вітрильник, морська черепаха, риба-меч, летюча риба

41. Як називають зарості низькорослих (до 1–2 м) вічнозелених ксерофітних чагарників, які поширених у степах і напівпустелях Австралії?

- а. скреб
- б. шибляк
- в. маквіс
- г. гарига

42. Укажіть центр походження цієї культурної рослини:

- а. Австралійський
- б. Європейсько-Сибірський
- в. Китайсько-Японський
- г. Північно-Американський

43. Укажіть центр походження цієї культурної рослини:

- а. Індостанський
- б. Європейсько-Сибірський
- в. Африканський
- г. Центральноамериканський

44. Укажіть центр походження цієї культурної рослини:

- а. Індостанський
- б. Північно-Американський
- в. Африканський
- г. Середземноморський

45. Укажіть центр походження цієї культурної рослини:

- а. Китайсько-Японський
- б. Передньоазіатський
- в. Південно-Американський
- г. Середземноморський

46. Для якого біому характерна ця тварина?

- а. Пустеля
- б. Савана
- в. Степ
- г. Тундра

47. Для якого біому характерна ця тварина?

- а. Пустеля
- б. Савана
- в. Широколисті ліси
- г. Хвойні ліси

48. Для якого біотопу є характерною ця рослина?

- а. ліс
- б. луки
- в. болото
- г. дно водойми

49. Назвіть цей релікт

- а. береза бородавчаста
- б. гінкго дволопатеве
- в. кипарис болотний
- г. тис ягідний

50. Назвіть цей ендемік:

- а. байкальська нерпа
- б. єхидна
- в. качкодзьоб
- г. латимерія

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Арманд Д. Л. Наука о ландшафте : Основы теории и логико-математические методы / Арманд Д. Л. – М. : Мысль, 1975. 0– 287 с.
2. Беручашвили Н. Л. Геофизика ландшафта / Беручашвили Н. Л. – М. : Высшая школа, 1990. – 287 с.
3. Білоус Л. Ф. Біогеографія : навч. посіб. / Білоус Л. Ф. – Київ, 2020. – 260 с.
4. Біогеографія : навч. посіб. / О. В. Іщук, М. М. Світельський, М. І. Федючка, С. І. Матковська, Т. В. Пінкіна, В. Д. Соломатіна ; за заг. ред. О. В. Іщук. – Херсон : Олді-плюс, 2019. – 336 с.
5. Воловик В. М. Ландшафтознавство : курс лекцій / Воловик В. М. – Вінниця : Твори, 2018. – 254 с.
6. Гродзинський Д. М. Основи ландшафтної екології : підручник / Гродзинський Д. М. – К. : Либідь, 1993. – 224 с
7. Гродзинський М. Д. Пізнання ландшафту: місце і простір : монографія. у 2-х т. / Гродзинський М. Д. – К : Київський університет, 2005. – Т. 1. – 431 с., Т. 2. – 503 с.
8. Гуцуляк В. М. Ландшафтознавство: Теорія практика : Навчальний посібник / Гуцуляк В. М. – Чернівці : Книги-XXI, 2008. – 168 с.
9. Денисик Г. І. Нариси з антропогенного ландшафтознавства : Навчальний посібник / Г. І. Денисик, В. М. Воловик. – Вінниця : Гіпаніс, 2001 – 172 с.
10. Денисик Г. І. Антропогенне ландшафтознавство : навч. посіб. : у 2 ч. / Денисик Г. І. – Вінниця : ПП «ТД Видавництво Едельвейс і К», 2012. Ч. 1 : Глобальне антропогенне ландшафтознавство. – 306 с.
11. Исаченко А. Г. Ландшафтоведение и физико-географическое районирование / Исаченко А. Г. – М. : Высшая школа, 1991. – 366 с.
12. Казаков Л. К. Ландшафтоведение с основами ландшафтного планирования / Казаков Л. К. – М. : Академия, 2007. – 336 с.
13. Киселев В. Н. Биогеография / Киселев В. Н. – Минск : Университетское, 2004. – 100 с.
14. Колбовский Е. Ю. Ландшафтоведение : учеб. пособ. / Колбовский Е. Ю. – М. : Издательский центр «Академия», 2006. – 480 с.
15. Кукурудза С. І. Біогеографія : підручник / Кукурудза С. І. – Львів : Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2006. – 504 с.
16. Марисова І. В. Біогеографія. Регіональний аспект : навч. посіб. / Марисова І. В. – 2-ге вид. перероб. і допов. – Суми : Університетська книга, 2018. – 128 с.
17. Марцинкевич Г. И. Ландшафтоведение : учеб. пособ. / Марцинкевич Г. И. – Мн. : БГУ, 2005. – 200 с.
18. Мильков Ф. Н. Ландшафтная сфера Земли / Мильков Ф. Н. – М. : Мысль, 1970. – 207 с.
19. Мильков Ф. Н. Физическая география: учение о ландшафтах и географические закономерности / Мильков Ф. Н. – Воронеж : Изд-во Воронеж, ун-та, 1986. – 327 с.

20. Мильков Ф. Н. Человек и ландшафты. Очерки антропогенного ландшафтоведения / Мильков Ф. Н. – М. : Мысль, 1973. – 224 с.
21. Міхелі С. В. Основи ландшафтознавства : курс лекцій для студентів географічних спеціальностей педагогічних вищих навчальних закладів / Міхелі С. В. – Київ; Кам'янець-Подільський : Абетка-НОВА, 2002. – 184 с.
22. Основы биогеографии : курс лекций / сост. З. С. Гаврильчик. – Витебск : Изд-во УО «ВГУ им П. М. Машерова», 2008. – 90 с.
23. Солнцев Н. А. Учение о ландшафте: Избранные труды / Солнцев Н. А. – М. : Изд-во МГУ, 2001. — 383 с.
24. Сочава В. Б. Введение в учение о геосистемах / Сочава В. Б. – Новосибирск : Наука, 1978. – 318 с.

Навчально-методичне видання

Олександр ЛАВРИК

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ

для самоконтролю з оволодіння здобувачами вищої освіти
спеціальності 014 Середня освіта предметної спеціальності
014.07 Середня освіта (Географія)
освітньої компоненти

«ОСНОВИ ЛАНДШАФТОЗНАВСТВА ТА БІОГЕОГРАФІЯ»

Видається в авторській редакції